

УДК 342.9

Ємцева А.О.¹

Купін А.П.²

¹ студ. гр. Ю-126 НУ «Запорізька політехніка»,

² к.ю.н., доцент НУ «Запорізька політехніка»

АДМІНІСТРАТИВНА ЮСТИЦІЯ ТА ЗАВДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА

Актуальність обраної теми полягає у тому, що адміністративне право охоплює дуже широке коло питань, в тому числі видача ліцензій на ведення бізнесу, роботи комунальних служб та багато іншого. Тому адміністративні органи є основним регулятором відносин між приватними особами (фізичними або юридичними) і державою, і, як такі, вони ефективно визначають права та обов'язки, повноваження та відповідальність.

Це також означає право приватних осіб звертатися за правовою допомогою, якщо їх права, свободи чи інтереси порушені, коли державна адміністрація виконує свої обов'язки незаконним або неналежним чином. Тому адміністративні органи повинні мати належні повноваження

здійснювати судовий контроль з метою визначення законності або доцільності адміністративного акта, і вжити відповідні заходи, які можуть бути виконані протягом розумного періоду часу.

З набранням чинності КАС України адміністративне судочинство стало самостійною формою здійснення правосуддя.

До юрисдикції адміністративних судів належать правові спори, з тією особливістю, що вони мають публічний характер, тобто це спори з правовідносин, що виникають у сфері публічної адміністрації.

Однією з головних особливостей верховенства права, яке гарантоване Конституцією України, є право доступу до правосуддя та справедливого судового розгляду.

Надання гарантій суб'єктивних прав громадян у відносинах з адміністративними органами є обов'язком нашої держави, що визначає необхідність створення адміністративної судової влади в Україні, яка, по-перше, захищала б суб'єктивні права громадян, а також відповідно судової практики забезпечила легітимність діяльності органів державної влади і тим самим сприяла зміцненню правопорядку в державі.

Адміністративна юстиція розуміється як :

- 1) особливий порядок вирішення адміністративно-правових спорів судами та іншими уповноваженими органами;
- 2) незалежна галузь правосуддя, метою якої є врегулювання суперечок між громадянами України та адміністрацією;
- 3) не лише особливий тип законодавчої влади, а й система спеціалізованих судів, які здійснюють адміністративне правосуддя.

Основний зміст і завдання адміністративного судочинства – забезпечити дотримання принципу верховенства права у відносинах між органами державної влади з людиною і громадянином, при цьому враховувати не тільки законодавство України, а й міжнародні зобов'язання України та практику Європейського суду з прав людини.

Відповідно до Кодексу адміністративного судочинства України, завданням адміністративного судочинства є захист прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших суб'єктів під час здійснення ними владних управлінських функцій на основі законодавства, зокрема на виконання делегованих повноважень шляхом справедливого, неупередженого та своєчасного розгляду адміністративних справ.

Аналізуючи цю норму, можна сказати, що на адміністративне судочинство покладено забезпечення схоронності конституційних прав, свобод та інтересів громадян; встановлення певних обов'язків та їх меж щодо учасників (сторін) адміністративного процесу; захист обмежених або

порушених прав, свобод та інтересів фізичних та юридичних осіб; визнання на підставі чинного законодавства рішень щодо неправомірної діяльності органів державної влади по відношенню до юридичних та фізичних осіб.

У сторін публічно-правових відносин заздалегідь складаються нерівні можливості як у визначенні поведінки, так і в захисті власних прав та інтересів. Тому що, з одного боку – це фактично держава, а з іншого, – фізична чи юридична особа, права якої порушені або обмежені певним суб'єктом владних повноважень.

Типовим для адміністративного процесу є принцип конкурентоспроможності, де суддя має забезпечувати громадянину правовий захист, участь адвоката не є обов'язковою.

Підсумовуючи усе сказане, можна сказати, що під адміністративною юстицією можна розуміти певний механізм захисту громадян України від правопорушень з боку компетентних органів. В Україні адміністративне судочинство представлене адміністративними та спеціалізованими судами. Одним із шляхів ефективного вдосконалення національної судової системи є її реформування з урахуванням зарубіжного досвіду.